

Europa, og, kan man end paavise Fejl i hans Analyser og undertiden kritisere en Stejlhed, der kan blive doktrinær, saa skylder svensk og derigennem nordisk Nationaløkonomi ham som teoretisk Banebryder saa meget, at vi danske Nationaløkonomer med god Grund og af et oprigtigt Sind har kunnet deltage i den Hyldest, der blev ham til Del, da han overskred Støvet's Aar.

Dr. L. V. Birck.

GERHARD MAGNUSSON: *Socialdemokratiet i Sverige. I—II*
P. A. Nordstedt og Söners Förlag. Stockholm 1922.

Ligesom i Danmark er Socialismen nu ved at blive historisk i Sverige, og der som her har man fejret „Jubilæet“ ved Udsendelsen af større Værker, der i et Tværnsnit skal vise og forklare Udviklingen. Denne Opgave er for Sveriges Vedkommende løst med Talent af Gerhard Magnusson, der i de to hidtil udkomne Bind af Socialdemokratiet i Sverige giver en billedrig, fængslende og upartisk Skildring af Socialismens drøje Kamp fra 1880 til Hjalmar Brantings første Regeringsdannelse. Der indledes med et skarpt og kritisk Blik paa Datidens sociale Forhold, og den kommende Skildring grupperer sig da om de Mænd, der satte sig til Maal at bedre Arbejdernes Kaar, — først Palm og Danielson, senere Lindhagen og Branting. At Magnusson ikke er Historiker røber han i sin Stofplacering; han lægger Hovedvægten paa den enkelte Begivenhed og drager ofte den alene frem. Naar der alligevel naas den fuldstændige Harmoni, er det fordi Magnusson forstaar den vanskelige Penneføringens Kunst bedre end de fleste. Ikke for intet var han anset for en fremragende Redaktør af „Socialdemokraten“ — men fra alle Sider anerkendte man fra hans tidligere Dage hans sjældne Evne som Stilist. Han er følsom og dog ironisk skarp, munter og vemodig uden i noget Tilfælde at forsynde sig mod den gode Smags Love.

Hist og her kan der dog være Grund til en Anke. Det er beklageligt, at just Magnusson ikke kommer nærmere ind paa det akademiske Moments Betydning for Socialismen som Helhed, for den svenske især. Han er inde paa Emnet ved Omtalen af Sidney og Beatrice Webbs Bog om Fagforeningerne — men lader det saa ligge uden at se nærmere paa de Væsensejendommeligheder, som netop er mellem svensk og engelsk Socialisme, fordi der det ene Sted er delvis akademisk Ledelse, medens den ganske mangler det andet. Og særlig da

Europa, og, kan man end paavise Fejl i hans Analyser og undertiden kritisere en Stejlhed, der kan blive doktrinær, saa skylder svensk og derigennem nordisk Nationaløkonomi ham som teoretisk Banebryder saa meget, at vi danske Nationaløkonomer med god Grund og af et oprigtigt Sind har kunnet deltage i den Hyldest, der blev ham til Del, da han overskred Støvet's Aar.

Dr. L. V. Birck.

GERHARD MAGNUSSON: *Socialdemokratiet i Sverige. I—II*
P. A. Nordstedt og Söners Förlag. Stockholm 1922.

Ligesom i Danmark er Socialismen nu ved at blive historisk i Sverige, og der som her har man fejret „Jubilæet“ ved Udsendelsen af større Værker, der i et Tværnsnit skal vise og forklare Udviklingen. Denne Opgave er for Sveriges Vedkommende løst med Talent af Gerhard Magnusson, der i de to hidtil udkomne Bind af Socialdemokratiet i Sverige giver en billedrig, fængslende og upartisk Skildring af Socialismens drøje Kamp fra 1880 til Hjalmar Brantings første Regeringsdannelse. Der indledes med et skarpt og kritisk Blik paa Datidens sociale Forhold, og den kommende Skildring grupperer sig da om de Mænd, der satte sig til Maal at bedre Arbejdernes Kaar, — først Palm og Danielson, senere Lindhagen og Branting. At Magnusson ikke er Historiker røber han i sin Stofplacering; han lægger Hovedvægten paa den enkelte Begivenhed og drager ofte den alene frem. Naar der alligevel naas den fuldstændige Harmoni, er det fordi Magnusson forstaar den vanskelige Penneføringens Kunst bedre end de fleste. Ikke for intet var han anset for en fremragende Redaktør af „Socialdemokraten“ — men fra alle Sider anerkendte man fra hans tidligere Dage hans sjældne Evne som Stilist. Han er følsom og dog ironisk skarp, munter og vemodig uden i noget Tilfælde at forsynde sig mod den gode Smags Love.

Hist og her kan der dog være Grund til en Anke. Det er beklageligt, at just Magnusson ikke kommer nærmere ind paa det akademiske Moments Betydning for Socialismen som Helhed, for den svenske især. Han er inde paa Emnet ved Omtalen af Sidney og Beatrice Webbs Bog om Fagforeningerne — men lader det saa ligge uden at se nærmere paa de Væsensejendommeligheder, som netop er mellem svensk og engelsk Socialisme, fordi der det ene Sted er delvis akademisk Ledelse, medens den ganske mangler det andet. Og særlig da

der for kun faa Aar siden i Sverige førtes en Debat herom med Branting, der som bekendt ansaa Akademikerne for Grunden til den svenske Socialismes Smidighed, medens de paa den anden Side var en Svækkelse, fordi de var en Bremse paa den Selvtillid som en Arbejderbevægelse dog bør give Arbejderne, — havde det været af Interesse at høre, hvad Magnusson mener. For som Forholdene er nu i Sverige, kan man ikke andet end studse ved det ejendommelige Faktum, at det er netop i den marxistiske Arbejderbevægelse, hvor man i Teorien dyrker Massen og dens Herredømme, at det akademiske System har sat flest Blomster. Man har i Sverige intet Exempel paa, at man fra Socialdemokratiets Side har søgt at reducere de store Individualister til Intet.

En anden Mangel, som vi finder væsentlig, skyldes Forglemmelsen af Dr. jur. Niels Søderquist. Han hører med, hvor Talen er om det svenske Socialdemokratis Historie. Han var Stifter af Studenterforeningen Laboremus og Sjælen i dennes Samarbejde med Arbejdsbefolkningen; det var en Sammenlutning af unge Haandens og Aandens Arbejdere — og deri laa denne Forenings Betydning. — — — Det svenske Socialdemokratis Historie var rig og betydende. Det kan derfor kun undre, at f. Eks. Aron Rydfors i sit store Værk om Sveriges Historie i den nyere Tid helt springer Socialismen over — især da han ellers i en forfærdende Grad gaar i Smaating.

Ser man paa Rydfors Negligeren af sit Lands største sociale Gennembrud, kan man ikke andet end med et Smil mindes Professor Hjärne, der ved Verdenskrigens Udbrud skrev, at nu var „Socialismen for evig død, fordi ingen mere talte om den i Tyskland“. Som om der var nogen, der nu talte om Professor Hjärnes Tyskland.

Vil man lære den svenske Socialisme, dens Art og dens Skabere at kende, er der kun en Vej at gaa: man maa følge Magnusson. Han er lærerig og fornøjelig, blottet for den Tørhed, som saa let sniger sig ind i historisk sociale Værker. Der er Fart og Farve over Stilen; kun synes vi, at den kendte svenske Noblesse fejrer for stor en Triumf ved at Branting i et Værk som dette benævnes Hans Excellence.

Johannes Lehmann.